

PROTOKÓŁ KONTROLI

kompleksowej przeprowadzonej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Rakoniewicach, zlokalizowanym pod adresem: ul. Krystyny 30, 62-067 Rakoniewice, zwanym w dalszej części protokołu „Ośrodkiem” lub określanym skrótem „OPS”.

Imię i nazwisko kierownika jednostki kontrolowanej – Pani Danuta Marciniak.

Podstawa prawna kontroli:

1. art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r., poz. 930 ze zm.),
2. rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543 ze zm.).

Kontrolę przeprowadził zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu w składzie:

1. Grażyna Głuszak – starszy specjalista, kierownik zespołu inspektorów,
2. Alicja Moder – starszy inspektor wojewódzki, na podstawie upoważnienia Wojewody Wielkopolskiego nr KN.II.0030.354.2017.1 z dnia 31 sierpnia 2017 r., uczestniczący w czynnościach kontrolnych w dniach 7, 11, 12, 13 i 14 września 2017 r. [zał.1]

Kontrolujący złożyli oświadczenia, że nie istnieją okoliczności uzasadniające wyłączenie ich od udziału w ww. kontroli. [zał.2]

Zakres kontroli obejmował zasadność przyznawania świadczeń, legalność wydawanych decyzji oraz kwalifikacje kadry realizującej zadania pomocy społecznej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Rakoniewicach w okresie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia kontroli. [por. zał.1]

Organizacja Ośrodka

Ośrodek Pomocy Społecznej w Rakoniewicach jest wyodrębnioną jednostką budżetową powołaną Uchwałą Nr XII/47/90 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Rakoniewicach z 30 kwietnia 1990 roku w sprawie powołania Ośrodka Pomocy Społecznej w Rakoniewicach. Działania Ośrodka obejmują teren miasta i gminy zamieszkałej łącznie przez 13207 mieszkańców (stan na 31 grudnia 2016 roku objętego kontrolą). Nadzór merytoryczny nad działalnością Ośrodka sprawuje Wojewoda Wielkopolski. [zał. 3]

Podstawę formalno – prawną działalności Ośrodka w okresie objętym kontrolą stanowiły:

1. Statut wprowadzony Uchwałą Nr XXXVII/383/2006 Rady Miejskiej w Rakoniewicach z dnia 14 czerwca 2006 r.
2. Regulamin Organizacyjny, wprowadzony Zarządzeniem Nr 22/2015 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznych w Rakoniewicach z dnia 23 grudnia 2015 roku.

W trakcie kontroli stwierdzono, co następuję:

– Zgodnie z zapisem rozdział 8 § 1 Regulaminu, „*Ośrodek jest czynny od poniedziałku do piątku od godz. 7.00 do godz. 15.00*”.

– Zgodnie z zapisem w załączniku Nr 1 do Regulaminu „*W skład struktury organizacyjnej Ośrodka Pomocy Społecznej wchodzi poniżej wymienione samodzielne stanowiska pracy:*

1. *Kierownik Ośrodka.*
 2. *Główny Księgowy.*
 3. *Starszy pracownik socjalny nr 1.*
 4. *Starszy pracownik socjalny nr 2.*
 5. *Starszy pracownik socjalny nr 3.*
 6. *Asystent rodziny.*
 7. *Pracownik socjalny ds. realizacji świadczeń z pomocy społecznej*”.
- Zgodnie z zapisem rozdział 5 Regulaminu „*Zakres działań poszczególnych stanowisk pracy określają Opisy Stanowisk Pracy stanowiące załącznik nr 2 do Regulaminu oraz indywidualne zakresy czynności*”. [zał. 4]

W kontrolowanym okresie nie wpłynęły do Ośrodka skargi lub wnioski. [zał. 5]

Stwierdzono, że Pani Danuta Marciniak – Kierownik OPS pełni swoją funkcję od dnia 1 maja 1990 roku. W okresie objętym kontrolą Kierownik był upoważniony do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach w zakresie postępowań z pomocy społecznej, na podstawie upoważnienia Burmistrza Rakoniewic z dnia 27 maja 2004 roku. [zał. 6]

Ponadto, upoważniono pracownika Ośrodka Panią Barbarę Zimną, do wydawania decyzji w zakresie postępowań z pomocy społecznej, na podstawie Uchwały Nr XXIII/112/96 Rady Miejskiej Gminy w Rakoniewicach z dnia 29 listopada 1996 r. Pani Barbra Zimna zastępowała Kierownika OPS, podczas Jego nieobecności do dnia 8 listopada 2016 roku. [zał. 7 i por. zał. 9]

W okresie objętym kontrolą, realizując zadania z zakresu pomocy społecznej OPS działał między innymi na podstawie:

1. Uchwały Nr XL/280/2014 Rady Miejskiej w Rakoniewicach z dnia 10 marca 2014 r. w sprawie zasad zwrotu wydatków na świadczenia w zakresie dożywiania w formie zasiłku celowego albo świadczenia rzeczowego dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020. (zm. Uchwały Nr XXIV/178/2017 Rady Miejskiej w Rakoniewicach z dnia 14 lutego 2017 r.).
2. Uchwały Nr IV/19/2015 Rady Miejskiej w Rakoniewicach z dnia 17 lutego 2015 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020.
3. Uchwały Nr XXIV/236/2004 Rady Miejskiej w Rakoniewicach z dnia 29 listopada 2004 r. w sprawie określenia zasad zwrotu za świadczenia z pomocy społecznej w zakresie zadań własnych.
4. Uchwały Nr XXIV/237/2004 Rady Miejskiej w Rakoniewicach z dnia 29 listopada 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania. [zał. 8]

Zasoby kadrowe i kwalifikacje pracowników

Osoby kierujące jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej są obowiązane posiadać co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu

pomocy społecznej. (art. 122 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 930 ze zm.).

Stwierdzono, że Pani Danuta Marciniak – Kierownik OPS posiada kwalifikacje określone w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej (wykształcenie wyższe, specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej oraz wymagany staż pracy w pomocy społecznej). Kierująca Ośrodkiem pełni swoją funkcję od dnia 1 maja 1990 roku. [zał. 9]

Głównym księgowym może być osoba, która: (...) spełnia jeden z poniższych warunków:

a) ukończyła ekonomiczne jednolite studia magisterskie, ekonomiczne wyższe studia zawodowe, uzupełniające ekonomiczne studia magisterskie lub ekonomiczne studia podyplomowe i posiada co najmniej 3-letnią praktykę w księgowości,

b) ukończyła średnią, policealną lub pomaturalną szkołę ekonomiczną i posiada co najmniej 6-letnią praktykę w księgowości,

c) jest wpisana do rejestru biegłych rewidentów na podstawie odrębnych przepisów,

d) posiada certyfikat księgowy uprawniający do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych albo świadectwo kwalifikacyjne uprawniające do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych, wydane na podstawie odrębnych przepisów (art. 54 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1870 ze zm.).

Stwierdzono, że główna księgowa OPS posiada kwalifikacje określone w art. 54 ust. 2 pkt 5 ustawy o finansach publicznych (wykształcenie wyższe magisterskie o kierunku bankowość i finanse). Główna księgowa posiada 11- letni staż pracy w księgowości. [por. zał. 9]

Pracownikiem socjalnym może być osoba, która spełnia co najmniej jeden z niżej wymienionych warunków: posiada dyplom ukończenia kolegium pracowników służb społecznych, ukończyła studia wyższe na kierunku praca socjalna, do dnia 31 grudnia 2013 r. ukończyła studia wyższe o specjalności przygotowującej do zawodu pracownika socjalnego na jednym z kierunków: pedagogika, pedagogika specjalna, politologia, polityka społeczna, psychologia, socjologia, nauki o rodzinie (art. 116 ust. 1, pkt 1-3 ustawy o pomocy społecznej). Osoby, które przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy były zatrudnione na stanowisku pracownika socjalnego na podstawie dotychczasowych przepisów, zachowują uprawnienia do wykonywania zawodu (art. 156 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej).

Na stanowisku specjalisty pracy socjalnej wymagane jest posiadanie wykształcenia wyższego według odrębnych przepisów lub posiadania dyplomu pracownika socjalnego i specjalizacji I stopnia w zawodzie pracownik socjalny oraz 3 lat stażu pracy (załącznik nr 3 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1786) tabela IV H pkt. III Jednostki organizacyjne pomocy społecznej oraz centra integracji społecznej, stanowiska pomocnicze i obsługi, poz. 14).

Na stanowisku starszego specjalisty pracy socjalnej wymagane jest posiadanie wykształcenia wyższego według odrębnych przepisów lub posiadania dyplomu pracownika socjalnego i specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownik socjalny oraz 5 lat stażu pracy (załącznik nr 3 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych(t.j. Dz. U. z 2014 poz. 1786) tabela IV H pkt. III Jednostki organizacyjne pomocy społecznej oraz centra integracji społecznej, stanowiska pomocnicze i obsługi, poz. 6). „(...) Pracownicy samorządowi niespełniający wymogów w dniu wejścia w życie ww. rozporządzenia mogą nadal zajmować dotychczasowe stanowiska (Pismo z dnia 23 czerwca 2009 r. Prezesa Rady Ministrów Departament Prawny w sprawie interpretacji art. 53 ustawy o pracownikach samorządowych (Rzeczpospolita DF.2009/152/3))”.

W Ośrodku, na dzień kontroli, zatrudnionych było 3 (3 etaty) pracowników socjalnych. Na podstawie badanych akt stwierdzono, że zatrudnieni w Ośrodku pracownicy socjalni posiadają wymagane kwalifikacje.

1. Osoba wymieniona pod poz. 3 *Wykazu pracowników* – zatrudniona w OPS od dnia 1.05.1990 r. na stanowisku straszy pracownik socjalny, w pełnym wymiarze czasu pracy, posiadająca dyplom pracownika socjalnego (1992).
2. Osoba wymieniona pod poz. 4 *Wykazu pracowników* – zatrudniona w OPS od dnia 1.06.1993 r., na stanowisku starszego pracownika socjalnego, w pełnym wymiarze czasu pracy, posiadająca dyplom pracownika socjalnego (1995) oraz specjalizację I stopnia z zakresu pracy socjalnej (2007).
3. Osoba wymieniona pod poz. 5 *Wykazu pracowników* – zatrudniona w OPS od dnia 2.10.1995 r. – na stanowisku starszego pracownika socjalnego, posiadająca dyplom pracownika socjalnego (1999).
4. Natomiast osoba wymieniona pod poz. 7 *Wykazu pracowników* – była zatrudniona w OPS od dnia 1.08.1990 r. do dnia 8.11.2016 r. na stanowisku straszy pracownik socjalny, w pełnym wymiarze czasu pracy, posiadająca dyplom pracownika socjalnego (1978). [por. zał. 9]

Zgodnie z danymi zawartymi w rocznym sprawozdaniu MPiPS-03 w okresie objętym kontrolą objętych pomocą społeczną było 607 osób w rodzinach, 205 rodzin, w tym na wsi 149 rodzin. Zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej „*Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2000 mieszkańców, nie mniej jednak niż trzech pracowników lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących*”. Na dzień kontroli na jednego pracownika socjalnego przypada 68 środowisk objętych pracą socjalną oraz 4402 mieszkańców gminy. W związku z powyższym na dzień kontroli Ośrodek nie spełniał wymogów, o których mowa w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej.

Z treści informacji udzielonej przez Kierownika Ośrodka wynika, że na terenie miasta i gminy utworzono trzy rejony opiekuńcze, gdzie na każdym rejonie pracuje jeden pracownik socjalny. [zał. 10]

Opracowanie gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Art. 16b ust. 2 ustawy o pomocy społecznej stanowi, że strategia winna zawierać następujące elementy, tj. diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią oraz określenie:

- 1) celów strategicznych projektowanych zmian,
- 2) kierunków niezbędnych działań,
- 3) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
- 4) wskaźników realizacji działań.

Na dzień przeprowadzenia kontroli obowiązywała Strategia przyjęta Uchwałą Nr XXIV/162/2017 Rady Miejskiej w Rakoniewicach z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie uchwalenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Rakoniewice na lata 2017-2022. [zał. 11]

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że Gmina Rakoniewice w 2016 roku nie posiadała strategii rozwiązywania problemów społecznych Miasta i Gminy Rakoniewice. Jak

wyjaśnia Kierownik Ośrodka „w 2016 roku nie było podjętej uchwały dotyczącej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych (...)”. [zał. 12]

Pomoc społeczna

Zgodnie z art. 7 ustawy o pomocy społecznej „*Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej*”.

Zgodnie z art. 36 pkt 1 i pkt 2 ww. ustawy „*Świadczeniami z pomocy społecznej są:*

1. *świadczenia pieniężne: zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy, zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie, pomoc na samodzielnie oraz kontynuowanie nauki, świadczenie pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd,*
2. *świadczenia niepieniężne: praca socjalna, bilet kredytowany, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składki na ubezpieczenie społeczne, pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie, sprawienie pogrzebu, poradnictwo specjalistyczne, interwencja kryzysowa, schronienie, posiłek, niezbędne ubranie, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy, specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia, mieszkanie chronione, pobyt i usługi w domu pomocy społecznej, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie – w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych”.*

Przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń

W trakcie kontroli analizie poddano dokumentację 75 losowo wybranych klientów Ośrodka, wnioskujących w badanym okresie o różne formy pomocy. Przeanalizowano decyzje oraz sposób przyznawania przez OPS pomocy w formie zasiłku stałego, zasiłku okresowego, zasiłku celowego i specjalnego zasiłku celowego, posiłku, skierowania do domu pomocy społecznej oraz usług opiekuńczych [zał. 13]

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych

Zgodnie z art. 37 ustawy o pomocy społecznej „*Zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej; pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. W przypadku zbiegu uprawnień do zasiłku stałego i renty socjalnej, świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego*

zasiłku opiekuńczego, dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania lub zasiłku dla opiekuna, zasiłek stały nie przysługuje”.

W okresie objętym kontrolą przyznawano i wypłacano zasiłki stałe i opłacano składki na ubezpieczenie zdrowotne. Pomocy w tej formie udzielono 29 osobom, którym przyznano decyzją świadczenia oraz 38 osobom pozostającym w rodzinie (28 rodzin). W okresie objętym kontrolą nie wydano decyzji odmownych.

Skontrolowano akta 5 osób, które korzystały z tej formy pomocy. Wszystkim osobom otrzymującym zasiłek stały opłacano składki na ubezpieczenie zdrowotne. Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy. Wniesiono zastrzeżenia do dokumentacji.

1. Decyzja nr OPS.8210.19a.2016 z dnia 16.07.2017 r. w sprawie zmiany decyzji nr OPS-8122A/16/2009 z dnia 19.10.2009 r. w sprawie przyznania zasiłku stałego oraz opłacenia składki na ubezpieczenie zdrowotne.
2. Decyzja OPS.8210.01a.2016 z dnia 16.08.2016 r. w sprawie przyznania zasiłku stałego oraz opłacenia składki na ubezpieczenie zdrowotne.
3. Decyzja OPS.8210.05.2017 z dnia 31.03.2017 r. w sprawie przyznania zasiłku stałego oraz opłacenia składki na ubezpieczenie zdrowotne.
4. Decyzja OPS.8210.11a.2017 z dnia 12.07.2017 r. w sprawie przyznania zasiłku stałego oraz opłacenia składki na ubezpieczenie zdrowotne.
5. Decyzja OPS.8210.28.2016 z dnia 25.11.2016 r. w sprawie przyznania zasiłku stałego oraz opłacenia składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Stwierdzono, że we wszystkich skontrolowanych decyzjach brak doprecyzowania w podstawach prawnych przywołanego art. 108 K.p.a. Ponadto, błędnie wpisano datę rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 1058), a także nie powołano konkretnego przepisu tylko przywołano akt normatywny rozporządzenia. [por. zał. 13]

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych

Zasiłki okresowe przyznawane były i wypłacane zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, w kwotach określonych w art. 38 ww. ustawy. Zasiłek okresowy przyznawano osobom i rodzinom o dochodach niższych niż ustawowe kryterium oraz o zasobach niewystarczających na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych.

W okresie objętym kontrolą pomocą w formie zasiłku okresowego objęto 57 osób, którym przyznano decyzją świadczenia oraz 175 osobom pozostającym w rodzinie (55 rodzin). W okresie objętym kontrolą nie wydano decyzji odmownych. W kontrolowanym okresie nie wydano decyzji odmawiających pomocy w formie zasiłku okresowego.

Skontrolowano akta 17 osób/rodzin objętych pomocą w formie zasiłku okresowego. Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy. Zgłoszono następujące uwagi do kontrolowanej dokumentacji.

1. Decyzja nr OPS.8211.17a.2017 z dnia 15.05.2017 r.
2. Decyzja nr OPS.8211.08a.2017 z dnia 12.07.2017 r.
3. Decyzja nr OPS.8211.32a.2017 z dnia 17.08.2017 r.
4. Decyzja nr OPS.8211.25b.2017 z dnia 17.08.2017 r.
5. Decyzja nr OPS.8211.29.2017 z dnia 19.04.2017 r.
6. Decyzja nr OPS.8211.21a.2017 z dnia 24.03.2017 r.
7. Decyzja nr OPS.8211.07a.2017 z dnia 23.08.2017 r.
8. Decyzja nr OPS.8211.5a.2017 z dnia 12.05.2017 r.
9. Decyzja nr OPS.8211.20.2017 z dnia 19.01.2017 r.

10. Decyzja nr OPS.8211.22c.2017 z dnia 17.08.2017 r.
11. Decyzja nr OPS.8211.11a.2017 z dnia 11.09.2017 r.
12. Decyzja nr OPS.8211.16a.2017 z dnia 10.05.2017 r.
13. Decyzja nr OPS.8211.07.2016 z dnia 14.01.2016 r.
14. Decyzja nr OPS.8211.58.2016 z dnia 25.11.2016 r.
15. Decyzja nr OPS.8211.09b.2017 z dnia 22.06.2017 r.
16. Decyzja nr OPS.8211.44.2017 z dnia 13.09.2017 r.
17. Decyzja nr OPS.8210.19a.2017 z dnia 12.07.2017 r.

Stwierdzono, że we wszystkich skontrolowanych decyzjach brak doprecyzowania w podstawach prawnych przywołanego art. 108 K.p.a. Ponadto, błędnie wpisano datę rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 1058), a także nie powołano konkretnego przepisu tylko przywołano akt normatywny rozporządzenia. [por. zał. 13]

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i celowych specjalnych

Pomoc w formie zasiłku celowego przyznawana jest na podstawie art. 39 ustawy o pomocy społecznej, natomiast zasiłku celowego specjalnego przyznawana jest na podstawie art. 41 ustawy o pomocy społecznej.

W okresie objętym kontrolą pomocą w formie zasiłku celowego objęto 105 osób, którym przyznano decyzją świadczenia (102 rodziny) oraz 297 osób w rodzinach. Natomiast pomocą w formie zasiłku celowego specjalnego objęto 46 osób, którym przyznano decyzją świadczenia (46 rodzin) oraz 92 osoby w rodzinach. Nie wydano decyzji odmownych dotyczących zasiłków celowych i specjalnych celowych.

Skontrolowano teczki 56 osób, które w okresie objętym kontrolą korzystały z pomocy w formie zasiłku celowego lub specjalnego zasiłku celowego. Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy. Wniesiono następujące zastrzeżenia do dokumentacji.

1. Decyzja nr OPS.8212.118.2017 z dnia 12.07.2017 r.
2. Decyzja nr OPS.8212.169.2017 z dnia 25.08.2017 r.
3. Decyzja nr OPS.8212.178.2017 z dnia 1.09.2017 r.
4. Decyzja nr OPS.8223.112.2017 z dnia 24.08.2017 r.
5. Decyzja nr OPS.8223.187.2017 z dnia 11.09.2017 r.
6. Decyzja nr OPS.8212.115.2017 z dnia 12.07.2017 r.
7. Decyzja nr OPS.8212.188.2017 z dnia 7.09.2017 r.
8. Decyzja nr OPS.8212.139.2017 z dnia 7.08.2017 r.
9. Decyzja nr OPS.8212.179.2017 z dnia 1.09.2017 r.
10. Decyzja nr OPS.8212.311.2016 z dnia 3.11.2016 r.
11. Decyzja nr OPS.8212.118.2017 z dnia 12.07.2017 r.
12. Decyzja nr OPS.8212.56.2017 z dnia 13.02.2017 r.
13. Decyzja nr OPS.8212.127.2017 z dnia 17.07.2017 r.
14. Decyzja nr OPS.8212.127.2016 z dnia 6.12.2016 r.
15. Decyzja nr OPS.8223.106.2017 z dnia 6.12.2017 r.
16. Decyzja nr OPS.8223.152.2017 z dnia 4.09.2017 r.
17. Decyzja nr OPS.8212.387.2016 z dnia 20.12.2016 r.
18. Decyzja nr OPS.8223.123.2017 z dnia 29.08.2017 r.
19. Decyzja nr OPS.8212.74.2017 z dnia 30.03.2017 r.
20. Decyzja nr OPS.8212.75.2017 z dnia 30.03.2017 r.
21. Decyzja nr OPS.8212.73.2017 z dnia 28.03.2017 r.
22. Decyzja nr OPS.8212.299.2016 z dnia 17.10.2016 r.

23. Decyzja nr OPS.8212.110.2017 z dnia 16.06.2017 r.
24. Decyzja nr OPS.8212.125.2017 z dnia 17.07.2017 r.
25. Decyzja nr OPS.8212.55.2017 z dnia 13.02.2017 r.
26. Decyzja nr OPS.8212.190.2016 z dnia 18.08.2016 r.
27. Decyzja nr OPS.8212.191.2016 z dnia 18.08.2016 r.
28. Decyzja nr OPS.8212.192.2016 z dnia 18.08.2016 r.
29. Decyzja nr OPS.8212.193.2016 z dnia 18.08.2016 r.
30. Decyzja nr OPS.8212.163.2017 z dnia 25.08.2017 r.
31. Decyzja nr OPS.8223.115.2017 z dnia 25.08.2017 r.
32. Decyzja nr OPS.8212.274.2016 z dnia 4.10.2016 r.
33. Decyzja nr OPS.8212.47.2017 z dnia 13.02.2017 r.
34. Decyzja nr OPS.8212.46.2017 z dnia 13.02.2017 r.
35. Decyzja nr OPS.8223.174.2017 z dnia 6.09.2017 r.
36. Decyzja nr OPS.8223.113.2017 z dnia 24.08.2017 r.
37. Decyzja nr OPS.8212.161.2017 z dnia 24.08.2017 r.
38. Decyzja nr OPS.8223.103.2017 z dnia 23.08.2017 r.
39. Decyzja nr OPS.8212.155.2017 z dnia 23.08.2017 r.
40. Decyzja nr OPS.8212.157.2017 z dnia 23.08.2017 r.
41. Decyzja nr OPS.8212.156.2017 z dnia 23.08.2017 r.
42. Decyzja nr OPS.8212.151.2017 z dnia 21.08.2017 r.
43. Decyzja nr OPS.8223.107.2017 z dnia 23.08.2017 r.
44. Decyzja nr OPS.8212.151.2017 z dnia 21.08.2017 r.
45. Decyzja nr OPS.8212.162.2017 z dnia 24.08.2017 r.
46. Decyzja nr OPS.8223.114.2017 z dnia 24.08.2017 r.
47. Decyzja nr OPS.8223.129.2017 z dnia 31.08.2017 r.
48. Decyzja nr OPS.8212.176.2017 z dnia 31.08.2017 r.
49. Decyzja nr OPS.8223.125.2017 z dnia 29.08.2017 r.
50. Decyzja nr OPS.8212.331.2016 z dnia 21.11.2016 r.
51. Decyzja nr OPS.8223.162.2016 z dnia 21.11.2016 r.
52. Decyzja nr OPS.8223.120.2017 z dnia 29.08.2017 r.
53. Decyzja nr OPS.8212.173.2017 z dnia 29.08.2017 r.
54. Decyzja nr OPS.8212.174.2017 z dnia 29.08.2017 r.
55. Decyzja nr OPS.8223.184.2017 z dnia 11.09.2017 r.
56. Decyzja nr OPS.8223.117.2017 z dnia 25.08.2017 r.

Stwierdzono, że we wszystkich skontrolowanych decyzjach brak doprecyzowania w podstawach prawnych przywołanego art. 108 K.p.a. Zbędne przywołanie w podstawach prawnych art. 14 oraz brak doprecyzowania art. 7 ustawy o pomocy społecznej do danej sytuacji klienta. Nieuzasadnione przywołanie w podstawach prawnych art. 109 ww. ustawy traktującego o obowiązkach klienta, nie stanowiącego zaś podstawy przyznania świadczenia. Ponadto, w podstawach prawnych decyzji przywołano art. 48 ust. 4 i ust. 5 ustawy o pomocy społecznej, ustawa nie posiada jednostki redakcyjnej, tj. brak ust. 4 i ust. 5 w powołanym przepisie. Stwierdzono także, że w podstawach prawnych decyzji błędnie wpisano datę rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 1058), a także nie powołano konkretnego przepisu tylko przywołano akt normatywny rozporządzenia. [por. zał. 13]

Posilek

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy m.in. zapewnienie posiłku osobom tego pozbawionym. Zgodnie z art. 48 ustawy o pomocy społecznej „*Osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania, jeżeli jest tego pozbawiona*”.

W okresie objętym kontrolą przyznawano pomoc w formie posiłku. Pomocy w tej formie udzielono 196 osobom, którym przyznano decyzją świadczenia, w tym 196 dzieciom (96 rodzin). W okresie objętym kontrolą nie wydano decyzji odmownych.

Skontrolowano akta 22 osób, które korzystały z tej formy pomocy. Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy. Zgłoszono następujące uwagi do kontrolowanej dokumentacji.

1. Decyzja nr OPS.8223.189.2017 z dnia 11.09.2017 r.
2. Decyzja nr OPS.8223.173.2017 z dnia 5.09.2017 r.
3. Decyzja nr OPS.8223.185.2017 z dnia 8.09.2017 r.
4. Decyzja nr OPS.8223.164.2017 z dnia 5.09.2017 r.
5. Decyzja nr OPS.8223.142.2017 z dnia 4.09.2017 r.
6. Decyzja nr OPS.8223.156.2017 z dnia 5.09.2017 r.
7. Decyzja nr OPS.8223.192.2017 z dnia 11.09.2017 r.
8. Decyzja nr OPS.8223.165.2017 z dnia 5.09.2017 r.
9. Decyzja nr OPS.8223.193.2017 z dnia 1.09.2017 r.
10. Decyzja nr OPS.8223.191.2017 z dnia 11.09.2017 r.
11. Decyzja nr OPS.8223.143.2017 z dnia 4.09.2017 r.
12. Decyzja nr OPS.8223.145.2017 z dnia 4.09.2017 r.
13. Decyzja nr OPS.8223.155.2017 z dnia 1.09.2017 r.
14. Decyzja nr OPS.8223.02.2017 z dnia 2.01.2017 r.
15. Decyzja nr OPS.8223.172.2017 z dnia 6.09.2017 r.
16. Decyzja nr OPS.8223.190.2017 z dnia 11.09.2017 r.
17. Decyzja nr OPS.8223.154.2017 z dnia 1.09.2017 r.
18. Decyzja nr OPS.8223.27.2017 z dnia 2.01.2017 r.
19. Decyzja nr OPS.8223.33.2017 z dnia 2.01.2017 r.
20. Decyzja nr OPS.8223.186.2017 z dnia 4.09.2017 r.
21. Decyzja nr OPS.8223.33.2017 z dnia 2.01.2017 r.
22. Decyzja nr OPS.8223.152.2017 z dnia 4.09.2017 r.

Stwierdzono, że we wszystkich skontrolowanych decyzjach brak doprecyzowania w podstawach prawnych przywołanego art. 108 K.p.a. Zbędne przywołanie w podstawach prawnych art. 14 oraz brak doprecyzowania art. 7 ustawy o pomocy społecznej do danej sytuacji klienta. Ponadto, w podstawach prawnych decyzji przywołano art. 48 ust. 4 i ust. 5 ustawy o pomocy społecznej, ustawa nie posiada jednostki redakcyjnej, tj. brak ust. 4 i ust. 5 w powołanym przepisie. Stwierdzono także, że w podstawach prawnych decyzji błędnie wpisano datę rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 1058), a także nie powołano konkretnego przepisu tylko przywołano akt normatywny rozporządzenia. [por. zał. 13]

Świadczenie usług opiekuńczych

Art. 50 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej stanowi, że „*Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej*

pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych”.

W okresie objętych kontrolą pomocą w formie usług opiekuńczych objęto 1 osobę, natomiast z pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych nie korzystała żadna osoba.

Usługi opiekuńcze są realizowane na podstawie Uchwały Nr XXIV/237/2004 Rady Miejskiej w Rakoniewicach z dnia 29 listopada 2004 roku w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania. [por. zał. 8]

Realizacja usług odbywa się na podstawie decyzji, w której określony jest wymiar godzin usług. Usługi opiekuńcze są świadczone przez 1 opiekunkę środowiskową zatrudnioną w OPS na podstawie umowy zlecenia. Ww. pomoc świadczone w zakresie zaspakajania codziennych potrzeb życiowych. [zał. 14]

Skontrolowano akta 1 osoby, która w okresie objętych kontrolą korzystała z usług opiekuńczych. Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy. Zgłoszono następujące uwagi do kontrolowanej dokumentacji.

W decyzji nr OPS.8225.01.2017 z dnia 27.01.2017 r. – brak określenia miejsca świadczenia usług. Ponadto, w podstawie prawnej decyzji brak doprecyzowania art. 36 ustawy o pomocy społecznej adekwatnie do rodzaju rozpatrywanej sprawy, a także brak przywołania przepisów uprawniających do wykonania decyzji przed terminem wniesienia odwołania. W podstawie prawnej decyzji brak przywołania rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 1058). Stwierdzono, iż strona potwierdziła odbiór ww. decyzji swym podpisem, bez wskazania daty jej otrzymania. [zał. 13]

Kierowanie osób wymagających opieki oraz ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w domach pomocy społecznej

Zgodnie z art. 17, ust. 1, pkt 16 ustawy o pomocy społecznej *„Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu”.*

W okresie objętym kontrolą kierowano osoby do domu pomocy społecznej i ponoszono odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu. W domach pomocy społecznej przebywało 6 osób. W okresie objętym kontrolą skierowano do DPS 1 osobę. [zał. 15]
W okresie objętym kontrolą nie wydano decyzji odmawiających skierowania do DPS.

Skontrolowano akta 5 osób, które korzystały z tej formy pomocy. Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy. Wniesiono następujące zastrzeżenia do zapisów zawartych w aktach osobowych klientów:

1. W aktach osobowych I.K. – pod wywiadami podpisuje się córka z dopiskiem „*opiekun prawny*”. Ponadto w aktach brak postanowienia o ubezwłasnowolnieniu I.K. oraz zaświadczenia o ustanowieniu opiekuna prawnego. Wszystkie dokumenty i decyzje wydane są na klientkę.
2. Aktualizację rodzinnego wywiadu środowiskowego z mieszkańcem przebywającym w domu pomocy społecznej sporządza się rzadziej niż co 6 miesięcy, co stanowi naruszenie art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej. Powyższe stwierdzono w aktach osobowych klientów A.A i I.K.
3. W jednym przypadku stwierdzono brak pełnej daty wydania decyzji.
4. W jednym przypadku stwierdzono brak potwierdzenia odbioru przez T.Ł. decyzji.

5. W wyniku kontroli stwierdzono, że we wszystkich niżej wymienionych decyzjach stwierdzono następujące nieprawidłowości:
- brak doprecyzowania w podstawach prawnych przywołanego art. 108 K.p.a.,
 - brak doprecyzowania art. 62 ustawy o pomocy społecznej adekwatnie do sytuacji klienta,
 - w podstawach prawnych nie przywołano przepisów rozporządzenia w sprawie pomocy społecznej, określających tryb kierowania do domów pomocy społecznej,
 - w treści decyzji nie uzasadniono nadania rygoru natychmiastowej wykonalności w związku z przywołaniem w podstawie prawnej art. 108 K.p.a.
1. Decyzja nr OPS – 8226.A.2b.2017 z dnia 23.05.2017 r.
 2. Decyzja nr OPS – 8226.A.01a.2017 z dnia 24.05.2017 r.
 3. Decyzja nr OPS – 8226.A.4a.2017 z dnia 29.03.2017 r.
 4. Decyzja nr OPS – 8226.A.6a.2017 z dnia 24.04.2017 r.
 5. Decyzja nr OPS – 8226.A.07.2016 z dnia 30.09.2016 r. [zał. 13]

Szczegółowy wykaz spraw poddanych kontroli oraz stwierdzonych nieprawidłowości w poszczególnych sprawach zawarto w załączniku nr 13 do niniejszego protokołu przedstawionym Kierownikowi OPS w trakcie kontroli. Pani Danuta Marciniak – Kierownik Ośrodka przed podpisaniem niniejszego protokołu kontroli złożyła wyjaśnienia na piśmie do stwierdzonych w wyniku kontroli nieprawidłowości. [zał. 15]

Inspektorzy kontrolujący dokonali wpisu w książce kontroli pod numerem 1/2017, określając zakres i termin przeprowadzonej kontroli.

Na tym protokół zakończono.

Integralną część protokołu stanowi 15 załączników:

1. Upoważnienie Wojewody Wielkopolskiego nr KN.II.0030.354.2017.1 z 31 sierpnia 2017 r. do przeprowadzenia kontroli kompleksowej w OPS w Rakoniewicach.
2. Oświadczenia kontrolerów.
3. Uchwała Nr XII/47/90 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Rakoniewicach z dnia 30 kwietnia 1990 roku.
4. Uchwała Nr XXXVII/383/2006 Rady Miejskiej w Rakoniewicach z dnia 14 czerwca 2006 r. Zarządzenie Nr 22/2015 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznych w Rakoniewicach z dnia 23 grudnia 2015 roku.
5. Protokół oględzin dokumentacji.
6. Upoważnienie Burmistrza Rakoniewic z dnia 27 maja 2004 r.
7. Uchwała Nr XXIII/112/96 Rady Miejskiej w Rakoniewicach z 29 listopada 1996 r.
8. Uchwała Nr XL/280/2014 Rady Miejskiej w Rakoniewicach z dnia 10 marca 2014 r. (zm. Uchwała Nr XXIV/178/2017 Rady Miejskiej w Rakoniewicach z dnia 14 lutego 2017 r.). Uchwała Nr IV/19/2015 Rady Miejskiej w Rakoniewicach z dnia 17 lutego 2015 r. Uchwała Nr XXIV/236/2004 Rady Miejskiej w Rakoniewicach z dnia 29 listopada 2004 r. i Uchwała Nr XXIV/237/2004 Rady Miejskiej w Rakoniewicach z dnia 29 listopada 2004 r.
9. Dokumentacja potwierdzająca zatrudnienie i kwalifikacje zawodowe pracowników OPS.
10. Informacja w sprawie rejonów opiekuńczych.
11. Uchwała Nr XXIV/162/2017 Rady Miejskiej w Rakoniewicach z 14 lutego 2017 r.
12. Informacja w sprawie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.
13. Protokół oględzin wybranych losowo akt klientów OPS.

14. Informacja w sprawie usług opiekuńczych.

15. Informacja w sprawie pobytu mieszkańca gminy w domach pomocy społecznej.

Pouczenie

Zgodnie z §15 ust. 2 pkt. 7 w związku §16 ust. 3 i 4 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543 ze zm.) kierownikowi kontrolowanej jednostki przysługuje prawo zgłoszenia przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole – w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu – do dyrektora Wydziału Polityki Zdrowia Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego. Ponadto zgodnie z §16 ust 1 ww. rozporządzenia kierownikowi kontrolowanej jednostki przysługuje prawo do odmowy podpisania protokołu – z podaniem w terminie 7 dni od dnia otrzymania – pisemnych wyjaśnień przyczyn tej odmowy.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Treść protokołu podlega udostępnianiu zgodnie z ustawą z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej (tekst jednolity – Dz. U. z 2016 r., poz. 1764), oprócz informacji stanowiących dane osobowe w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o ochronie danych osobowych (tekst jednolity – Dz. U. z 2016 r., poz. 922).

Data i podpis Kierownika:
Rakoniewice, dnia 16.10.2017 r.

Kierownik OPS Rakoniewice
(-) Danuta Marciniak

Data i podpisy inspektorów kontrolujących:
Leszno, dnia 10.10.2017 r.

Starszy specjalista
(-) Grażyna Głuszak

starszy inspektor wojewódzki
(-) Alicja Moder

Przygotowała Grażyna Głuszak, dnia 23.10.2017 r.

POTWIERDZENIE ODBIORU

Protokołu kontroli

PS.Le.431.2.3.2017.2

Potwierdzam odbiór jednego egzemplarza protokołu kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Rakoniewicach, zlokalizowanym pod adresem: ul. Krystyny 30, 62-067 Rakoniewice, na podstawie upoważnienia do przeprowadzenia kontroli nr KN.II.0030.354.2017.1 z dnia 31 sierpnia 2017 r.

Rakoniewice, dnia 16.10.2017 r.

Kierownik OPS w Rakoniewicach

(-) Danuta Marciniak

.....

/Podpis odbierającego/